

Pradžia>Šeimos teisė ir paveldėjimas>Skrybos ir gyvenimas skyrium Skrybos ir gyvenimas skyrium

Slovakija

1 Kokios yra santuokos nutraukimo sąlygos?

Slovakijoje santuoką gali nutraukti tik teismas.

2 Kokie yra santuokos nutraukimo pagrindai?

Teismas santuoką gali nutraukti gavęs vieno sutuoktinio prašymą, jeigu sutuoktinių santykiai yra rimtai ir ilgą laiką pažeisti taip, kad santuoka nebegali būti tęsiama ir negalima tikėtis, kad sutuoktiniai atkurs bendrą santuokinį gyvenimą.

Teismas nustato, kad sutuoktinių santykiai iširo, ir jį tai atsižvelgia priimdamas sprendimą nutraukti santuoką. Priimdamas sprendimą nutraukti santuoką, teismas visada atsižvelgia į visų nepilnamečių vaikų interesus.

3 Kokios yra santuokos nutraukimo teisinės pasekmės:

3.1 asmeniniams sutuoktinių santykiams (pvz., teisei rinktis pavardę),

Sutuoktinis, kuris susituokdamas pasirinko kito sutuoktinio pavardę, per tris mėnesius nuo galutinio sprendimo nutraukti santuoką priėmimo dienos gali pranešti civilinės metrikacijos įstaigai apie susigrąžintą iki santuokos turėtą pavardę.

Sutuoktinis, kuris susituokdamas pasirinko dvigubą pavardę, kai prie turimos pavardės pridedama kito sutuoktinio pavardę, per tris mėnesius nuo galutinio sprendimo nutraukti santuoką priėmimo dienos gali pranešti civilinės metrikacijos įstaigai apie tai, kad sutuoktinio pavardę nebebus pridedama.

3.2 sutuoktinių turto padalijimui,

Bendrosios jungtinės sutuoktinių nuosavybės turto teisinis režimas nutraukus santuoką pasibaigia. Su tuo susiję klausimai sprendžiami vadovaujantis Civilinio kodekso 150 straipsnyje nustatytais principais. Bendroji jungtinė sutuoktinių nuosavybė gali būti padalijama: a) sudarant susitarimą; b) teismo sprendimu; c) pasibaigus terminui.

3.3 sutuoktinių nepilnamečiams vaikams,

Nutraukdamas nepilnamečių vaiką turinčių tėvų santuoką, teismas nustato tėvų teisių ir pareigų, susijusių su nepilnamečiu vaiku, vykdymo tvarką laikotarpiu po santuokos nutraukimo, visų pirma teismas nustato, kuris iš tėvų globos vaiką, veiks kaip vaiko teisinis globėjas ir administruos vaiko turtą. Sprendimą dėl tėvų teisių ir pareigų galima pakeisti tėvų susitarimu.

Kai tėvai nepasiekia susitarimo dėl bendravimo su nepilnamečiu vaiku teisių, teismas šių teisių įgyvendinimo tvarką nustato sprendime nutraukti santuoką. Prireikus teismas apriboja vieno iš tėvų bendravimo teises arba jas atima, jeigu tai atitinka vaiko interesus.

Teismas taip pat nustato, kaip vienas iš tėvų, kuriam nebuvo nustatyta vaiko globa, prisidės prie vaiko išlaikymo; kita vertus, teismas patvirtina tėvų susitarimą dėl išlaikymo dydžio.

3.4 pareigai suteikti išlaikymą kitam sutuoktiniui?

Išsituokęs sutuoktinis, kuris negali savimi pasirūpinti, gali prašyti, kad buvęs sutuoktinis mokėtų jam tinkamą išlaikymą, atsižvelgiant į buvusio sutuoktinio galimybes. Jeigu sutuoktiniams nepavyksta susitarti, teismas vieno iš sutuoktinių prašymu priima sprendimą dėl išlaikymo išmokų dydžio.

4 Ką praktikoje reiškia teisės terminas „gyvenimas skyrium (separacija)“?

Slovakijos nacionalinėje teisėje nenustatyta galimybė patvirtinti gyvenimą skyrium.

5 Kokios yra gyvenimo skyrium (separacijos) nustatymo sąlygos?

6 Kokios yra gyvenimo skyrium (separacijos) nustatymo teisinės pasekmės?

7 Ką praktikoje reiškia terminas „santuokos pripažinimas negaliojančia“?

Be santuokos nutraukimo, teismo sprendimu santuoka gali būti pripažinta negaliojančia. Tokia santuoka laikoma nuo pat pradžių nebuvo sudaryta (*matrimonium nullum*). Teismas taip pat gali paskelbti, kad santuoka niekada neegzistavo (*non matrimonium*).

8 Kokios yra santuokos pripažinimo negaliojančia sąlygos?

a) Santuokos pripažinimo negaliojančia pagrindai:

kitos santuokos egzistavimas;

giminystė tarp tiesiosios aukštutinės linijos giminaičių ir tiesiosios žemutinės linijos giminaičių ir tarp brolių ir seserų, įskaitant giminystės ryšius, atsiradusius dėl įvaikinimo;

nepakankamas amžius, jeigu santuoką sudarė vyresnis nei 16 metų, bet jaunesnis nei 18 metų nepilnametis;

psichikos liga, dėl kurios buvo apribotas veiksnumas;

pareiškimas sudarant santuoką, kad ji nebuvo sudaryta laisvai, nuoširdžiai, žinomai ir aiškiai.

Jeigu santuoka sudaroma nepaisant vieno iš nurodytų negaliojimo pagrindų, ji laikoma egzistavusia iki teismo sprendimo, kuriuo santuoka pripažįstama negaliojančia, įsiteisėjimo dienos.

b) Santuoka negalioja, jeigu ji:

sudaryta per prievartą;

ją sudarė 16 metų nesulaukęs nepilnametis;

ji buvo sudaryta metrikacijos įstaigoje, neturinčioje įgaliojimų sudaryti santuokos, išskyrus 4 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytas išimtis, arba jeigu santuoka sudaroma mero arba savivaldybės tarybos nario, neturinčio kompetencijos, akivaizdoje;

buvo sudaryta bažnyčioje arba religinėje bendruomenėje, kuri nėra įregistruota pagal konkretų teisės aktą, arba jeigu pareiškimas dėl santuokos sudarymo buvo padarytas asmens, neturinčio įgaliojimų veikti kaip registruotos bažnyčios arba religinės bendruomenės dvasininkas, akivaizdoje;

buvo sudaryta užsienio institucijoje, neturinčioje teisės sudaryti santuokos;

buvo sudaryta per atstovą, neturinčią teisėtų įgaliojimų, arba jeigu įgaliojimai buvo panaikinti pagal atitinkamą įstatymą.

9 Kokios yra santuokos pripažinimo negaliojančia teisinės pasekmės?

Santuoka, kurią teismas pripažino negaliojančia, laikoma niekada nebuvo sudaryta.

Teismui priėmus sprendimą pripažinti santuoką negaliojančia, sutuoktinių turtiniai santykiai ir jų teisės ir pareigos, susijusios su jų vaiku, reglamentuojamos nuostatomis, kurios taikomos santuoką nutraukusių sutuoktinių turtiniams santykiams ir teisėms ir pareigoms, susijusioms su vaikais. Priėmus sprendimą

pripažinti santuoką negaliojančia, sutuoktinių pareiškimas dėl jų bendros pavardės taip pat pripažįstamas negaliojančiu ir jie turi pareigą pasirinkti savo pradines pavardes.

10 Ar yra alternatyvių neteisminių priemonių, kuriomis su santuokos nutraukimu susijusius klausimus būtų galima išspręsti nesikreipiant į teismą?

Santuoką gali nutraukti tik teismas. Susijusius klausimus galima išspręsti taikant Tarpininkavimo įstatymą Nr. 420/2004.

11 Kur turėčiau pateikti prašymą (skundą) nutraukti santuoką, nustatyti gyvenimą skyrium (separaciją) arba santuoką pripažinti negaliojančia? Kokių formos reikalavimų reikia laikytis ir kokius dokumentus turėčiau pridėti prie prašymo?

Prašymai nutraukti santuoką, pripažinti santuoką negaliojančia arba paskelbti, kad santuoka nebuvo sudaryta, teikiami apylinkės teismui (*okresný súd*).

Teritorinę jurisdikciją nagrinėti bylą turi teismas, kurio apylinkėje buvo paskutinė bendra sutuoktinių gyvenamoji vieta, jeigu bent vienas iš sutuoktinių gyvena teismo apylinkėje. Jeigu tokio teismo nėra, jurisdikciją turi atsakovo bendrosios kompetencijos teismas (*všeobecný súd*). Jei nė vienu iš šių būdų jurisdikcijos nustatyti neįmanoma, jurisdikciją turi pareiškėjo bendrosios kompetencijos teismas.

Prašymas turi atitikti reikalavimus, nustatytus Įstatymo Nr. 160/2015 127 straipsnyje (Civilinių ginčų proceso kodeksas, *Civilný sporový poriadok*) ir Įstatymo 161/2015 25 ir 26 straipsniuose (Civilinis ne ginčų proceso kodeksas, *Civilný mimosporový poriadok*).

Prašyme turi būti nurodyta, kuriam teismui jis skirtas, pareiškėjo tapatybė, prašomi išspręsti klausimai ir ko pareiškėjas siekia prašymu, taip pat jis turi būti pasirašytas. Prašyme taip pat būtina nurodyti šalių (taip pat jų atstovų, jei yra) vardus ir pavardes, pateikti teisingą ir išsamų pagrindinių faktų aprašymą ir įrodymų, kuriais pareiškėjas ketina remtis, sąrašą; prašyme taip pat reikia aiškiai nurodyti, ko pareiškėjas siekia. Pareiškėjas prie prašymo privalo pridėti dokumentinius įrodymus, kuriais remiasi.

12 Ar galima gauti teisinę pagalbą proceso išlaidoms padengti?

Prašymai nutraukti santuoką, pripažinti santuoką negaliojančia arba paskelbti, kad santuoka negalioja, teikiami apylinkės teismui (*okresný súd*).

Už santuokos nutraukimo bylą reikia sumokėti teismo mokesčių. Bylos šalis gali prašyti atleisti ją nuo teismo mokesčių.

Remdamasis prašymu, teismas gali visiškai arba iš dalies atleisti šalį nuo teismo mokesčių, jeigu tai yra pateisinama atsižvelgiant į šalies aplinkybes ir jeigu byloje nesiekama savavališko arba aiškiai nesėkmingo teisės įgyvendinimo ar apgynimo. Išskyrus atvejus, kai teismas nusprendžia kitaip, atleidžiama nuo pareigos atlyginti visas bylinėjimosi išlaidas, ir ši nuostata taikoma atgaline data; tačiau mokesčiai, kurie buvo sumokėti prieš priimančią teismo sprendimą atleisti nuo mokesčių, negražinami.

13 Ar galima apskųsti teismo sprendimą dėl santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium (separacijos) nustatymo arba santuokos pripažinimo negaliojančia?

Tokių teismo sprendimų galima apskųsti per 15 dienų nuo jo įteikimo dienos.

14 Ką turėčiau daryti, kad kitos valstybės narės teismo priimtas sprendimas dėl santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium ar santuokos pripažinimo negaliojančia būtų pripažintas šioje valstybėje narėje?

Būtina pateikti prašymą dėl sprendimo pripažinimo. Jurisdikciją turi Bratislavos apygardos teismas (*Krajský súd*).

Kitose valstybėse narėse (išskyrus Daniją) po 2004 m. gegužės 1 d. priimti galutiniai sprendimai santuokos bylose pripažįstami pagal 2003 m. lapkričio 27 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2201/2003 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo bei vykdymo, panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 1347/2000. Sprendimai pripažįstami be jokios specialios procedūros; visų pirma jokia speciali procedūra netaikoma iš dalies keičiant įrašus civilinės metrikacijos įstaigoje. Tačiau suinteresuotoji šalis gali prašyti priimti specialų sprendimą dėl kitoje valstybėje narėje santuokos byloje priimto sprendimo. Bratislavos apygardos teismas turi jurisdikciją pripažinti kitoje valstybėje narėje priimtus sprendimus.

Dėl Danijoje arba kitose valstybėse narėse iki 2004 m. gegužės 1 d. priimtų sprendimų reikia pateikti prašymą dėl kitoje valstybėje narėje santuokos byloje priimto galutinio sprendimo pripažinimo, jeigu bent viena šalis turi Slovakijos pilietybę. Byla pradedama remiantis prašymu, kurį gali pateikti asmuo, kuris kitoje valstybėje narėje priimate sprendime nurodytas kaip šalis. Bratislavos apygardos teismas turi jurisdikciją pripažinti kitoje valstybėje narėje priimtus sprendimus.

15 Į kurį teismą reikėtų kreiptis, siekiant užginčyti kitos valstybės narės teismo priimtą sprendimą dėl santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium ar santuokos pripažinimo negaliojančia? Kokia tvarka taikoma šiais atvejais?

Sprendimą dėl kitoje valstybėje narėje priimto teismo sprendimo pripažinimo arba nepripažinimo galima apskųsti. Apeliacinis skundas paduodamas Bratislavos apygardos teismui, o sprendimą dėl jo priima Aukščiausiasis Teismas (*Najvyšší súd*).

16 Kokios valstybės teisė taikoma santuokos nutraukimo bylose kai sutuoktiniai negyvena šioje valstybėje narėje arba jų pilietybės skiriasi?

Santuokos nutraukimui taikoma valstybės, kurios pilietybę turėjo sutuoktiniai pradėjus bylą, teisė. Jeigu sutuoktiniai turi skirtingą pilietybę, santuokos nutraukimui taikoma Slovakijos teisė.

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 03/01/2022

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.